

Underreporting a pohled české veřejnosti na možnosti institucionální obrany proti diskriminaci

Marína Urbániková (KVOP)

1. července 2015. © Copyright Veřejný ochránce práv, 2015

Příjemce a realizátor projektu : Kancelář veřejného ochránce práv



evropský
sociální
fond v ČR



EVROPSKÁ UNIE



OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Veřejný ochránce práv a diskriminace

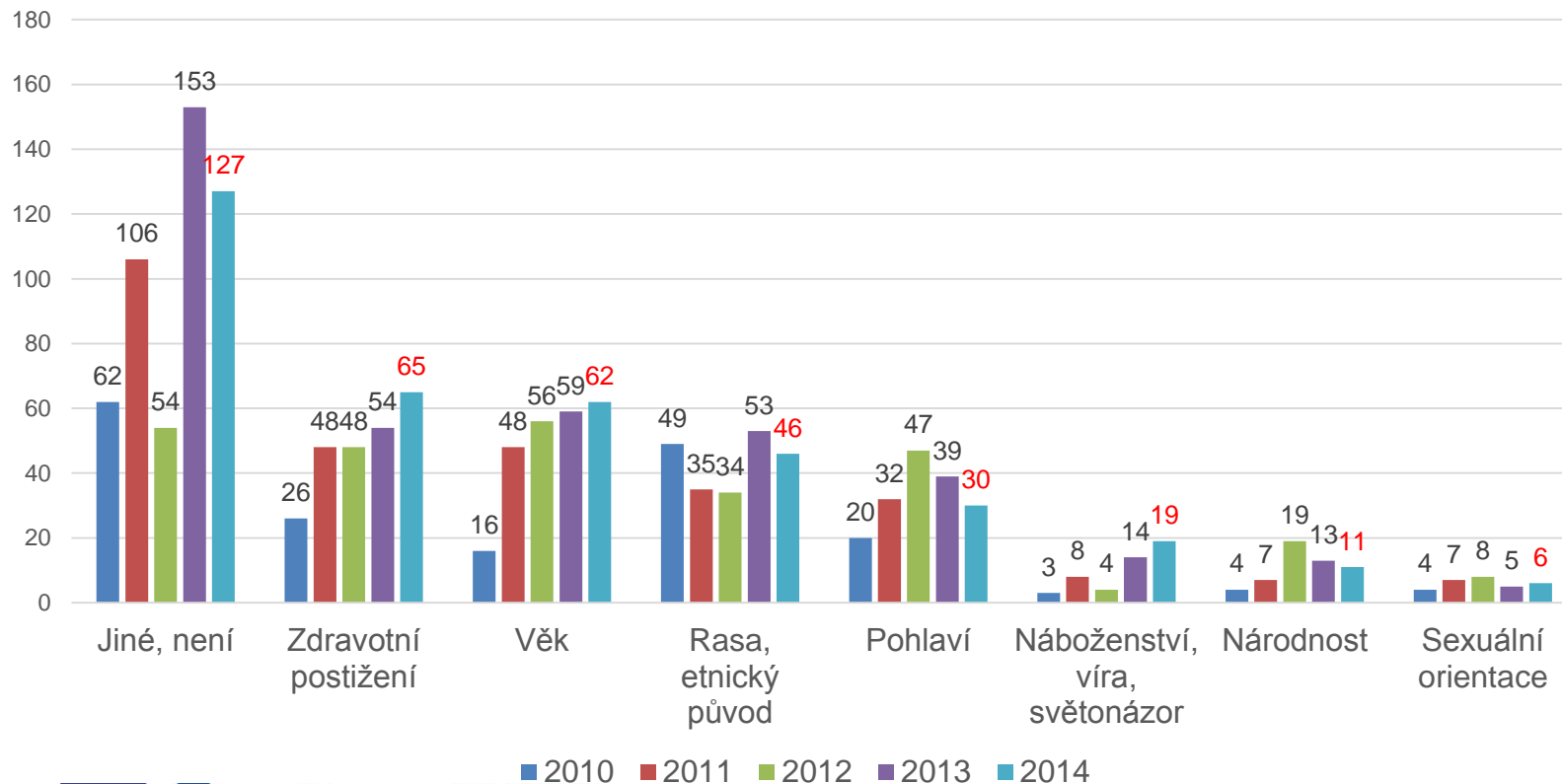
- Ustanovení § 21b zákona o VOP: *Ochránce přispívá k prosazování práva na rovné zacházení se všemi osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ, národnost, pohlaví, sexuální orientaci, věk, zdravotní postižení, náboženské vyznání, víru nebo světový názor.*
- Podněty: málo nebo hodně?

178 podnětů
(2010)



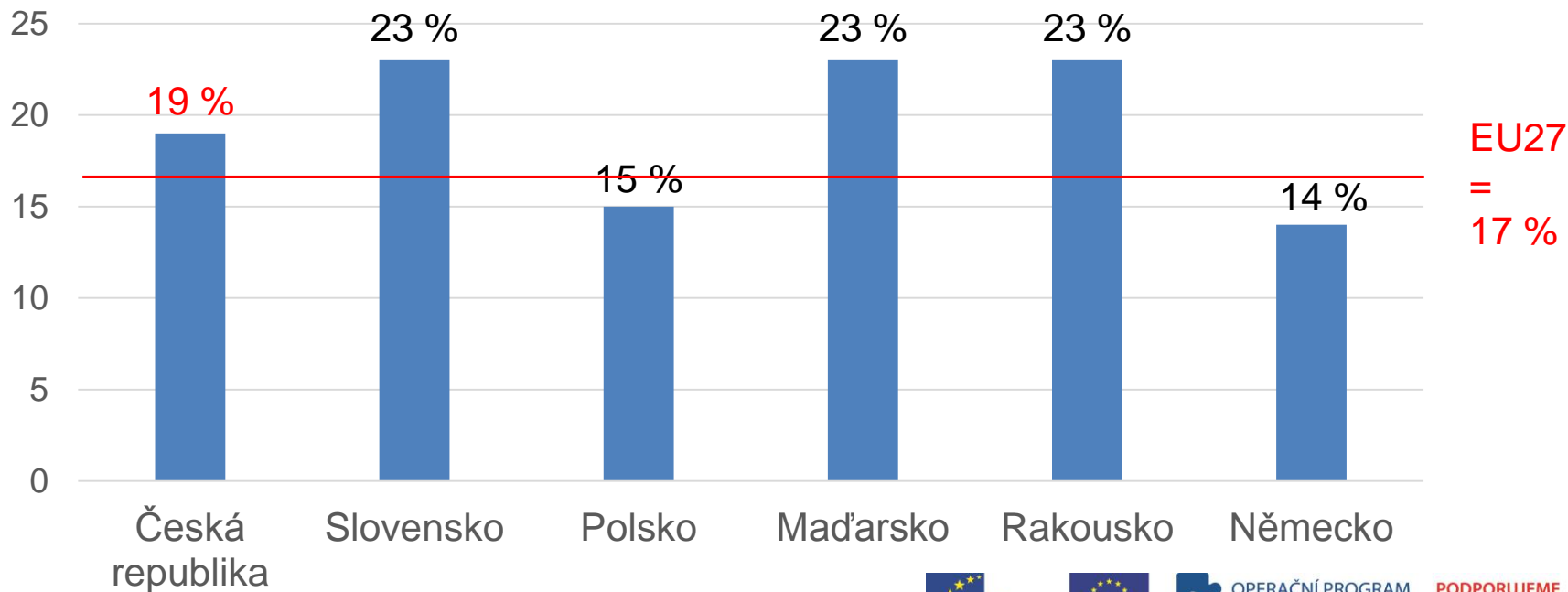
332 podnětů
(2014)

Počet podnětů dle zakázaných důvodů



Eurobarometer 2012

Cítili jste se v uplynulých 12 měsících diskriminováni nebo obtěžováni na základě jednoho nebo vícero uvedených důvodů?



Agentura EU pro základní práva (FRA; 2009)

- **Zkušenosti emigrantů a příslušníků etnických menšin žijících v EU**
- **Vysoká míra neoznamování diskriminace** → **82 %** respondentů, kteří uvedli, že byli v uplynulých 12 měsících diskriminováni, **situaci neřešilo**
- **Nízká míra informovanosti:** → pouze **16 %** respondentů znalo alespoň jednu organizaci, která by jim v případě diskriminace mohla poskytnout podporu
- „Právo v knihách“ se mívá s „právem v praxi“

Underreporting

= Jev, kdy oběti diskriminace vzniklé incidenty z nejrůznějších důvodů neohlašují a nedomáhají se svých zákonem zaručených práv

- Existence antidiskriminační právní úpravy ↔ Znalost a ochota obětí diskriminace požádat o pomoc
- Cíl VOP: efektivně pomoci a podpořit co nejvyšší počet obětí v boji za jejich zaručená práva - stav, kdy každý bude znát svá práva a vědět, jak a kam se v případě jejich porušení obrátit

Důvody neoznamování diskriminace (Equinet)

- Nedostatek informací
- Nedostatečné kompetence k podání stížnosti,
- Nedůvěra vůči státní moci,
- Psychologické překážky,
- Nedokonalost antidiskriminační právní úpravy,
- Přílišná délka nebo nákladnost soudních řízení,
- Problémy s důkazním břemenem,
- Atmosféra ve společnosti nepřející prosazování lidských práv,
- ...

Důvody neoznamování diskriminace (Poradňa pre občianske a ľudské práva)

- Výzkum „Diskriminácia na Slovensku“ (2012)
- 4 typy bariér v přístupu k právní ochraně:
 1. bariéry na úrovni nedostatku informací,
 2. bariéry na úrovni individuálního rozhodování,
 3. bariéry na celospolečenské úrovni,
 4. bariéry na úrovni antidiskriminační právní úpravy, jejího uplatňování a rozhodování soudů

Výzkum VOP: Diskriminace v České republice



...Oběť diskriminace a její překážky v přístupu ke spravedlnosti

- **Cíl: prozkoumat rozsah neoznamování diskriminace, analyzovat překážky, jež brání obětem diskriminace v přístupu ke spravedlnosti, a navrhnout možná řešení**
- Pohledy a zkušenosti:
 - Veřejnosti (široké veřejnosti + zranitelných skupin)
 - Aktérů na poli prosazování rovného zacházení (neziskových organizací, soudů, správních orgánů)



PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

1. Veřejnost

A. Diskriminace a možnosti institucionální obrany očima české veřejnosti

→ dotazníkové šetření

→ reprezentativní vzorek obyvatel ČR 18+, 2 079 respondentů

B. Zkušenosti s diskriminací a bariéry v přístupu k právní pomoci očima příslušníků marginalizovaných skupin

→ hloubkové rozhovory

→ 51 respondentů ze zranitelných skupin (pohlaví, věk, zdravotní postižení, rasa a etnický původ, národnost, sexuální orientace, náboženské vyznání, víra nebo světový názor)

2. Aktéři na poli prosazování rovného zacházení

A. Bariéry v obraně před diskriminací očima neziskových organizací, správních orgánů a soudů

→ dotazníkové šetření

→ 19 neziskových organizací

→ 30 vedoucích správních orgánů (ČŠI, ČOI, SÚIP, ČNB)

→ 67 soudců okresních a krajských soudů

B. Monitoring soudních rozhodnutí a činnosti správních orgánů

→ analýza dat

→ zejména roky 2010 až 2014